

Het gebruik van tekst en beeld in kookinstructies

ABSTRACT: Instructies zijn alomtegenwoordig. Voor het instellen van een wekker, het aanleggen van een mitella, of het bakken van een taart, voor elke situatie krijgt de gebruiker een instructie op papier of online. Vaak bevatten deze instructies een reeks afbeeldingen en blokjes tekst, zoals op de achterkant van pakjes met gebruiksklare ingrediënten voor de bereiding van een gerecht (zogenaamde halffabrikaten).

Voorspellingen

In handelingen die alleen in de tekst gepresenteerd worden zal Groep B fouten maken die soms op basis van context en wereldkennis voorkomen kunnen worden (FV) en soms niet (FN).

Table with 12 columns: Stappen, Tekst, Beeld, Hoofd categorie tekst, Hoofd categorie beeld, Relatie, Sub categorie tekst, Sub categorie beeld, Relatie, Hypothese. It details predictions for 5 steps of the Tempura Kip recipe.

Introductie

Multimodale instructies (MITs) helpen mensen met tekst en beeld bij het uitvoeren van taken. MITs op halffabrikaten zijn te vinden op de achterkant van pakjes met gebruiksklare ingrediënten voor de bereiding van een gerecht.

Wat zijn goede MITs?

- Hoe gebruiken auteurs tekst en beeld?
Hoe verhouden tekst en beeld zich tot elkaar?
Hoe beoordelen gebruikers MITs?
Hoe passen gebruikers MITs toe?

Handelingen in tekst en beeld in 30 MITs

452 handelingen (roeren, bakken, toevoegen, enz.):
167 in tekst en beeld
254 alleen in tekst
31 alleen in beeld

Handelingen

Table with 3 columns: Subcategorieën, Voorbeelden. Lists actions like 'Bewerken', 'Verwarmen', 'Plaatsen', and 'Overige' with specific examples.

Handelingen in de Tempura Kip MIT

Table with 5 columns: Alleen tekst (T), Alleen beeld (B), Tekst en beeld (T + B), Totaal. Shows counts for each step (Stap 1 to Stap 6) and a total.

Experiment opzet

- Taak (in teams van 2 personen):
Uitvoering en beoordeling MIT I
Beoordeling MIT II
2 condities:
B: uitvoering MIT I met alleen beeld
T+B: uitvoering MIT I met tekst en beeld
Datacollectie: video, vragenlijsten, interviews

Procedure

- Introductie
Toestemmingsformulier
Uitvoering MIT I
Beoordeling MIT I
Bespreking MIT I
Beoordeling MIT II
Bespreking MIT II

Analyse

Table with 6 columns: Dialoog, N, Beschrijving, Analyse No., Goed Fout, H. Contains dialogue examples and their corresponding analysis results.

Resultaten

Table with 11 columns: MIT handelingen (G, FV, FN, Totaal), Overige handelingen (HBI, VH, Totaal). Shows counts for Hypothese, Uitvoering, B, and T+B.

Zoals verwacht werden alle 28 handelingen door groep T+B goed (G) uitgevoerd. Groep B voerde vier handelingen niet uit, waarvoor de analyse voorspelde dat twee vermijdbare fouten (FV) waren, en twee niet te voorkomen fouten (FN). Er werden geen fouten gemaakt.

Vragenlijst:
Groep B vond de MIT I minder goed dan Groep T+B
Beide groepen beoordeelden MIT II beter dan MIT I (meer onderzoek nodig)

Conclusie en aanbevelingen

Gebruikers die enkel uitgaan van de informatie in afbeeldingen maken niet meer fouten, maar zij missen informatie en voeren daardoor bepaalde handelingen niet uit. Afbeeldingen verbeteren door bv. hoeveelheid water en tijdsduur (klokje) aan te geven.

Referenties

Karremans, J. en Stehouder, M. (2000). De verwerking van stapsgewijze instructies. Tijdschrift voor Taalbeheersing, 22 (3), 220-239.
Lentz, L., Jansen, F. en Feenstra, J. (2000). Een steeds minder deskundige lezer? Fragmentering en detaillering in instructieve teksten van 1500 tot heden. Tijdschrift voor Taalbeheersing, 22(1): 1-21.